

Aan de voorzitter en de leden van de Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Per mail verzonden

cc: de staatssecretaris van Participatie en Integratie, de heer drs. J.N.J. Nobel

Datum

14 oktober 2024

Ons kenmerk

24-113/KJ/AN/tvm

Betreft / Onderwerp

Commissiedebat Armoede- en Schuldenbeleid

Geachte Kamerleden,

Op 17 oktober spreekt u over het Armoede- en schuldenbeleid. Dat doet u voor het eerst met een vertegenwoordiger van het nieuwe kabinet. In het hoofdlijnenakkoord zien we dat het hoofdstuk 'Bestaanszekerheid en koopkracht' als eerste geplaatst wordt. De FNV denkt dat er veel moet gebeuren om te zorgen dat het thema niet alleen op de eerste plaats staat in woord, maar ook in daad. Wij roepen de Kamer op ambitieuzer te zijn dan het behouden van de status quo rond armoede en zien dat daar in ieder geval het volgende voor nodig is.

Gemeenten vullen hun armoedebeleid op zeer verschillende manieren in. Daardoor is het minimebeleid nu een soort postcodeloterij. Wij vragen al langer aandacht voor gemeentelijke willekeur, zoals in ons recent verschenen rapport over rechtsongelijkheid in het sociaal domein¹. De FNV pleit voor een menselijke ondergrens voor iedereen in Nederland. Een ondergrens waar gemeenten alleen ten positieve van af kunnen wijken.

En het lijkt in woord alsof het kabinet de verantwoordelijkheid voor die ondergrens wil nemen. Want in het hoofdlijnenakkoord staat dat het Rijk de inkomensbasis goed regelt "zodat mensen voor hun inkomen niet afhankelijk zijn van gemeentelijke minime-regelingen". De FNV is erg benieuwd hoe de staatssecretaris dat wil doen.

Want de broodnodige verhoging van het sociaal minimum en het minimumloon blijven uit. En gemeenten hebben in de plannen van de regering straks een stuk minder geld door de korting op het gemeentefonds.

¹ [FNV-rapport Een verkenning van rechtsongelijkheid in het sociaal domein, oktober 2024](#)

Schrap de korting van 2,3 miljard op het gemeentefonds en oormerk armoedegelden

Gemeenten hebben met de decentralisaties in het sociaal domein veel taken erbij gekregen. Zij moesten zaken die landelijk niet goed geregeld waren, oplossen zonder het bijbehorende geld. Die decentralisaties die gepaard gingen met fikse bezuinigingen hebben overal geleid tot tekorten. En de tekorten bij de gemeenten worden alleen maar erger door de geplande korting op het gemeentefonds van 2,3 miljard vanaf ravijnjaar 2026.

De FNV vindt dat gemeenten ruimhartig sociaal beleid moeten kunnen voeren. Daar past geen korting bij op het gemeentefonds, er zou juist extra geld bij moeten. Geld dat geoormerkt wordt zodat het echt terecht komt bij de mensen die het hard nodig hebben. De FNV ziet dat mensen minimaal tot 150% van het sociaal minimum armoederegelingen nodig hebben. Zeker zolang die inkomensbasis niet op orde is.

Regel de inkomensbasis goed en verhoog het sociaal minimum en het minimumloon

Het minimumloon is onvoldoende om van rond te komen. Een meerderheid van de Kamer was het daar eerder over eens, maar er wordt niet gekozen om de portemonnee te trekken. Het kabinet kiest er op deze manier voor om zowel werkenden als niet-werkenden in armoede te houden. Het kabinet zegt zich te willen inzetten voor werkende armen, maar het minimumloon verhogen is daarvoor onmisbaar.

Ook mensen die niet kunnen werken, verdienen het niet om in armoede te leven. Het sociaal minimum moet omhoog, zo wordt keer op keer geconcludeerd. De FNV pleit ervoor om al het onderzoek wat is gedaan niet in de la te laten liggen, maar de conclusies van de rapporten van onder meer de Commissie Sociaal Minimum² over te nemen.

Zorg dat kinderen zeker niet in armoede hoeven op te groeien

Het is onbestaanbaar dat nog steeds 1 op de 20 kinderen in armoede leeft. En de FNV is zeer verbaasd dat zowel kabinet als Kamer geen ambitie lijkt te hebben om dit aandeel te verminderen. Dat concluderen we uit het feit dat het kabinet (kinder)armoede niet wil laten zakken onder het niveau van 2024 en het ontbreken van een meerderheid in de Kamer voor de motie om kinderarmoede minimaal te laten dalen. De FNV roept deze partijen op hun standpunt te herzien.

Zeker kinderen zouden altijd toegang tot eerste levensbehoeften moeten hebben. Zowel bij drinkwater als bij energie moeten de nodige stappen nog worden gezet. Daarnaast moeten we onze ogen niet sluiten voor de betalingsachterstanden die oplopen bij drinkwaterbedrijven. En waar er geld vrijgemaakt wordt voor een nieuw energiefonds, maakt de FNV zich nog steeds zorgen dat mensen een koude winter tegemoet gaan.

Tot slot

Op de dag van dit debat, komt een nieuwe armoedefinitie van het SCP, CPB en NIBUD naar buiten. Er liggen stapels rapporten over armoede in Nederland. Onlangs is in het SER-rapport over gezondheidsverschillen weer aangetoond wat investeren in bestaanszekerheid ons oplevert³. De FNV ziet dat er genoeg kennis beschikbaar is. Het is nu tijd voor maatregelen. Nieuw onderzoek en het aangekondigde Nationaal programma armoede en schulden mag niet betekenen dat actie op korte termijn uitblijft.

² Rapport commissie Sociaal minimum Een Zeker bestaan rapport II, september 2023

³ SER-advies Gezond opgroeien, wonen en werken, december 2023

Het is goed dat een doelstelling is om langetermijnevolgen van armoede tegen te gaan. Maar het zou niet zo moeten zijn dat wordt geaccepteerd dat kinderen en volwassenen in armoede leven en opgroeien, maar dat er vooral wordt geprobeerd om effecten daarvan te minimaliseren. Tegelijkertijd probeert de FNV hoopvol te zijn over de uitkomsten van het programma en kijken we uit naar hoe het vorm krijgt.

Afsluitend wil ik u uitnodigen om tijdens een bijeenkomst van de Sociale Alliantie in gesprek te gaan met mensen die weten wat het is om in armoede te leven. Wij hopen u daar op vrijdag 15 november te mogen verwelkomen.⁴

Met vriendelijke groet,

Kitty Jong
Vicevoorzitter FNV

⁴ De Sociale Alliantie is een initiatief van de vakbeweging, kerken, humanisten en ervaringskenners. Op 15 november organiseren wij een bijeenkomst voor iedereen die een toekomst zonder armoede dichterbij wil brengen. We nodigen politici graag uit ideeën op te halen en te delen. Meer informatie vindt u via [deze link](#). Aanmelden of contact via info@socialealliantie.nl.